

Spotkanie konsultacyjne aPZRP – Gdańsk 25. 05. 2021 r. – pytania i odpowiedzi

Uwaga ! Poniższe pytania i odpowiedzi są nadal procedowane w procesie konsultacji społecznych i nie powinny być traktowane jako ostateczny sposób rozpatrzenia uwag i wniosków w ramach konsultacji społecznych. Poniżej opublikowane zostały wersje odpowiedzi, które zostały udzielone podczas spotkań konsultacyjnych.

Pełne wersje odpowiedzi zostaną opublikowane po zakończeniu konsultacji społecznych i opracowaniu projektu aPZRP uwzględniającego sposób rozpatrzenia uwag. Ostateczny sposób rozpatrzenia uwag i wniosków, które wpłynęły podczas całego procesu konsultacji społecznych aPZRP, będzie opublikowane w formie tabeli na stronie projektu stoppowodzi.pl oraz na stronie Ministerstwa Infrastruktury.

W którym roku wykonane były pomiary (LIDAR), na podstawie których obliczono aktualne mapy zagrożenia ryzyka powodziowego? -w szczególności dla miasta Rumi

Pytanie dotyczy bardziej metodyki opracowania samych map zagrożenia powodziowego niż aPZRP. Aktualność numerycznego modelu terenu wykorzystanego do modelowania hydraulicznego na potrzeby opracowania map zagrożenia powodziowego zależała od daty aktualności tych danych w państwowym zasobie geodezyjnym i kartograficznym. W zależności od części kraju wykorzystano numeryczny model terenu pozyskany pomiędzy 2011, a 2018 rokiem. W przypadku Rumi wykorzystano numeryczny model terenu z 2011 r. Jednakże numeryczny model terenu wykorzystany do opracowania map zagrożenia powodziowego był aktualizowany o dane geometryczne inwestycji powodujących istotnie zmiany ukształtowania terenu a tym samym wpływających na zasięg obszaru zagrożenia powodziowego.

Dlaczego obszary problemowe nie dotyczą wszystkich analizowanych typów powodzi np. A12, A14?

Typy powodzi, których dotyczy analiza aPZRP wynikają z samej metodyki analizy rozkładu ryzyka powodziowego, która w projekcie aPZRP opiera się przede wszystkim na aktualizacji wstępnej oceny ryzyka powodziowego (wyznaczającej typy powodzi, które powodują znaczące ryzyko powodzi lub prawdopodobne wystąpienie znaczącego ryzyka powodzi) oraz zaktualizowanych mapach zagrożenia i ryzyka powodziowego. W planach zarządzania ryzykiem powodziowym dotyczą one powodzi o charakterze naturalnego wezbrania oraz wywołanych całkowitym zniszczeniem wałów przeciwpowodziowych, a także budowli piętrzących. Pozostałe typy powodzi nie były bezpośrednio przedmiotem analizy przestrzennej rozkładu ryzyka, ale jeżeli w sposób istotny dotyczyły któregoś z obszarów problemowych – np. Żuław Wiślanych - metodą ekspercką uwzględniano problemy wynikające z ich charakteru, jak np. powódzie wewnątrzpolderowe, które są powiązane z omawianymi w planach typami powodzi. Jeżeli chodzi o typ powodzi A14, są to powódzie od strony morza w tym morskich wód wewnętrznych, które są przedmiotem analizy ryzyka planów zarządzania ryzykiem powodziowym od strony morza i wód wewnętrznych, dla których będzie poświęcone dodatkowe spotkania konsultacyjne.

Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego dla cieków Gdyni zawierają zasadnicze błędy wykluczające ich przydatność i uwzględnienie miasta w PZRP oraz ograniczające możliwości miasta w uwzględnianiu potrzeb ochrony przed powodzią m.in. w planowaniu przestrzennym. Z czego to wynika i jakie są możliwości poprawy tej sytuacji?

Pytanie nie jest związane z tematem spotkania. Spotkanie nie dotyczy map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego, a aktualizacji planów zarządzania ryzykiem powodziowego.

Do PGW WP trafiły uwagi Prezydenta Gdyni w sprawie weryfikacji map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego dla obszaru Gdyni. W piśmie przywoływane są wyniki analiz opracowanych na zlecenie jednostek miasta Gdynia, które prezentują inny poziom zagrożenia powodziowego niż ten, który został przedstawiony na mapach zagrożenia powodziowego i na mapach ryzyka powodziowego. Obecnie trwa weryfikacja wykonanego na potrzeby opracowania map dla rzeki Kaczej oraz analiza przyczyn rozbieżności pomiędzy uzyskanymi wynikami a wynikami opracowania dla tej rzeki, którymi dysponuje miasto Gdynia. W przypadku stwierdzenia błędów na mapach zagrożenia powodziowego, czy też na mapach ryzyka powodziowego możliwa będzie ich aktualizacja w przyszłym roku.

Jakiej wielkości był bok siatki NMT użytej do modelu?

Rozdzielczość numerycznego modelu terenu wykorzystanego do modelowania hydraulicznego na potrzeby opracowania map zagrożenia powodziowego wynosiła 1 m, tj. boki siatki NMT wynosiły 1 na 1 metr. Natomiast przy opracowywaniu dwuwymiarowych modeli hydraulicznych numeryczny model terenu podlegał pewnej generalizacji, co związane jest z kompromisem między dokładnością obliczeń a wiernością odwzorowania terenu. Wielkość oczek w modelu 2D wynosiła pomiędzy 3 a 6 metrów. Natomiast wyznaczony

na drodze modelowania numerycznego – numeryczny model powierzchni wody był odnoszony do numerycznego modelu terenu o rozdzielczości 1 metra, przez co otrzymany rozkład głębokości wód powodziowych ma rozdzielczość 1 metr.

Czy model użyty do obliczeń uwzględni fakt, że część wody, która wylała się z rzeki od razu wsiąknie w przepuszczalny grunt (dla miasta Rumi przewidywana głębokość zalania to średnio nie więcej niż 20 cm)?

ODPOWIEDŹ CZĘŚCIOWO UZUPEŁNIONA PO SPOTKANIU: Pytanie nie jest związane z tematem spotkania. Spotkanie nie dotyczy map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego, a aktualizacji planów zarządzania ryzykiem powodziowego. Modele nie uwzględniają efektu wsiąkania w grunt przepuszczalny. Jednakże biorąc pod uwagę niskie współczynniki infiltracji i czas trwania szczytu wezbrania powodziowego, to efekt infiltracji na etapie powodzi jest pomijalny. Z kolei głębokości do 20 cm nie stanowią poważnego zagrożenia powodziowego.

Dzięki wspólnemu spotkaniu IIaPGW i aPZRP dopiero widać, jak program przeciwpowodziowy jest sprzeczny z celami środowiskowymi i działaniami mającymi na celu ich osiągnięcie. Na spotkaniach „tylko IIaPGW” jest sielanka i trud osiągnięcia celów, najlepiej do 2027 r., bo później to już zgodnie z RDW chyba tylko powinno być „dobrze”. Zaś na spotkaniach „aPZRP” mamy wachlarz inwestycji hydrotechnicznych, które „wskazuje się”, „mają priorytet”, „na pewno powstaną” etc. – w zasadzie nic o analizie pod kątem oddziaływań środowiskowych. Dopiero po prezentacjach danych z IIaPGW widać, że pod względem środowiskowych groźnych inwestycji powstać nie może, albo przynajmniej nie powinno. Nieznane przy tym są kryteria kwalifikacji do aPZRP i czy w ogóle brano pod uwagę dane przygotowane na potrzeby IIaPGW. Jeśli tak, to czemu w wykazie inwestycji aPZRP nie ma nawet wypisanych JCWP, nie mówiąc już o prostym połączeniu z przypisanymi im celom i działaniom. To wszystko wskazuje, że dotychczasowe spotkania aPZRP z lutego, marca, kwietnia były pod tym względem kompletnie bezwartościowe.

ODPOWIEDŹ CZĘŚCIOWO UZUPEŁNIONA PO SPOTKANIU: Było to wzięte pod uwagę w analizach wielokryterialnych, jednak przed zespołem aPZRP jest jeszcze opracowanie oddziaływania na środowisko i przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko dla projektów PZRP. W aPZRP informacja o wpływie działań na JCWP była uwzględniona szerzej w analizach środowiskowych dla wszystkich działań podlegających wariantowaniu. W analizach uwzględniono aJCWP, w obrębie których inwestycja będzie realizowana, był także liczony % długości odcinka inwestycji w danej aJCWP i przeprowadzona była analiza oddziaływania na warunki hydromorfologiczne i biochemiczne dla każdej z wskazanych aJCWP. W oparciu o te oceny nadawano specjalną punktację dla obszarów chronionych, korytarzy ekologicznych oraz wpływu na Ramową dyrektywę wodną. Oceny te uwzględniono w analizach wielokryterialnych.

W ramach tego opracowania będzie również przeprowadzenie opiniowanie i konsultacji społecznych projektów aPZRP wraz z prognozami oddziaływania na środowisko tych dokumentów. Konsultacje społeczne SOOŚ aPZRP odbędą się w terminie od 15.10 do 12.11. Planowane są w sumie 3 spotkania dot. poszczególnych obszarów dorzeczy Planowane one są w Warszawie, Krakowie, oraz we Wrocławiu, czyli w miejscach, które koncentrują te działania najbardziej newralgiczne środowiskowo. Wszystkie szczegóły dotyczące tych spotkań dotyczących aspektów środowiskowych i formuły, w jakiej się odbędą, opublikowane zostaną na stronie projektu www.stoppowodzi.pl. W projekcie aPZRP w rozdziale 14.1 została opisana Szczegółowa koordynacja aPZRP z IIaPGW.

Współpraca i wymiana informacji między zespołami IIaPGW i aPZRP funkcjonuje i zostało to uwzględnione.

1) Zagadnienie powiązań pomiędzy dokumentami sektorowymi stanowi element analiz przeprowadzanych na potrzeby opracowywania dokumentów strategicznych i zostało wykonane w ramach IIaPGW. Powiązania dokumentów strategicznych i konieczność wzajemnego uwzględniania ich ustaleń stanowi element zachowywania spójności ustaleń opracowywanych dokumentów strategicznych.

Zagadnienie powiązań pomiędzy dokumentami strategicznymi a IIaPGW przedstawione zostało w rozdziale 19 każdego z projektów IIaPGW. Przeprowadzona identyfikacja dokumentów powiązanych miała charakter wielopłaszczyznowy i uwzględniała: aspekt przestrzenny (podział na jednostki planistyczne); sektory gospodarki; problemy (np. susza, powódź, transport wodny itp.); kategorie wód (podział na wody powierzchniowe: rzeki, zbiorniki, jeziora, wody przejściowe, wody przybrzeżne, wody morskie; oraz wody podziemne). Analizy wskazują zastosowany podział na dwie grupy dokumentów: dokumenty powiązane mające wpływ na ustalenia IIaPGW oraz dokumenty, których zakres i zawartość determinowały będą zapisy m.in. IIaPGW. W pierwszej grupie znajdują się zarówno dokumenty o charakterze strategicznym i o ogólnokrajowym zasięgu, jak również dokumenty i instrumenty wdrożeniowe, wśród których wyodrębnić należy grupę dokumentów komplementarnych względem IIaPGW, stanowiących swoisty pakiet dokumentów planistycznych kształtujących gospodarkę wodną w kraju. Drugą grupę dokumentów tworzą regionalne oraz lokalne strategie rozwoju oraz akty planowania przestrzennego, które przez wzgląd na zasadę synergii i komplementarności, uwzględniają zapisy dokumentów strategicznych oraz operacyjno-wdrożeniowych obowiązujących na wyższych szczeblach. Szczegółowe odniesienie do celów poszczególnych dokumentów strategicznych przedstawione zostało w rozdziale 19 IIaPGW (w tym również wskazanych w uwadze PPSS, aPZRP).

Powiązania i wzajemne zależności dokumentów stanowiły również element prac nad zestawami działań IIaPGW. Zgodnie z metodyką opracowania zestawów działań IIaPGW analizowane były inne plany, programy, w tym również PPSS i aPZRP dla zweryfikowania planowanych działań, zapewnienia możliwej synergii pomiędzy nimi oraz wykluczenia sytuacji konfliktów działań pomiędzy programami. Działania IIaPGW projektowane były przy wykorzystaniu wyników zrealizowanej pracy Analiza znaczących oddziaływań antropogenicznych wraz z oceną ich wpływu na stan wód oraz ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych

wskazującej presje znaczące w każdej JCW. Analizy presji uwzględniały wszystkie zidentyfikowane w Bazach Identyfikacji Presji źródła presji.

Zgodnie z ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i ocenach oddziaływania na środowisko dokumenty strategiczne wyznaczające ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagają przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko - zarówno PPSS jak i aPZRP poddane były strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, w ramach których analizowany jest również aspekt oddziaływań skumulowanych planów i programów.

- 2) Powiązania dokumentów strategicznych i konieczność wzajemnego uwzględniania ich ustaleń stanowi element zachowywania spójności ustaleń opracowywanych dokumentów strategicznych. Zgodnie z metodyką opracowania zestawów działań IIaPGW analizowane były inne plany, programy, w tym również PPSS i aPZRP dla zweryfikowania planowanych działań wpisujących się w cele IIaPGW, zapewnienia możliwej synergii pomiędzy nimi oraz wykluczenia sytuacji konfliktów działań pomiędzy programami. Działania IIaPGW projektowane były przy wykorzystaniu wyników zrealizowanej pracy „Analiza znaczących oddziaływań antropogenicznych (...)” wskazującej presje znaczące w każdej JCW. Analizy presji uwzględniały wszystkie zidentyfikowane w Bazach Identyfikacji Presji istniejące źródła presji. Ponadto, analizy powiązań pomiędzy dokumentami strategicznymi uwzględniane są również w analizach oddziaływań skumulowanych planów i programów analizowanych w ramach poszczególnych strategicznych ocenach oddziaływania dla tych planów.

Panie dyrektorze, proszę o wyjaśnienie, czy ustalenia planu zarządzania ryzykiem powodziowym ewidentnie kolidują z projektem planu gospodarowania wodami? Czy moglibyśmy wyjaśnić, czy inwestycje wpisane do projektu PZRP, możemy z góry o nich powiedzieć, że na pewno kolidują z celami środowiskowymi?

Wątek środowiskowy to główna różnica pomiędzy cyklami planistycznymi, zarówno PZRP jak i planów gospodarowania wodami. Ten wątek w aPZRP jest znacznie mniejszy niż poprzednio przy pierwszych planach zarządzania ryzykiem powodziowym, bo w międzyczasie zmieniła się ustawa. PZRP dokonują analizy pod kątem inwestycji i przedsięwzięć, celu i zagrożenia powodzią. Celem opracowania PZRP jest znalezienie rozwiązań, które pozwolą nam zarządzać falą powodziową. Nie zawsze oznacza to budowę wałów oraz coraz wyższych wałów im bliżej morza. Natomiast to, czy dane przedsięwzięcie w takim kształcie, jak jest określone w PZRP trafi do realizacji, to jest kwestia kolejnych analiz środowiskowych w ramach decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i tam będzie zweryfikowane, czy odpowiednio zostały rozważone warianty, czy ten nadrzędny interes społeczny jest rzeczywiście odpowiednio ujęty i wykazany. Czyli plany zarządzania to jest recepta na zarządzanie ryzykiem powodziowym z pewnym pakietem przedsięwzięć, które razem, tak jak są ujęte, powinny zabezpieczyć nam ryzyko powodziowe, albo ograniczyć zagrożenie powodzią do akceptowalnego minimum. Natomiast to nie jest lista inwestycji gotowych do realizacji. Zamieszczenie przedsięwzięcia w planach zarządzania ryzykiem nie pozwala na pominięcie tej dalszej procedury, która już dotyczy oceny wodnoprawnej.

Odnosząc się do komentarza o „sielance”, można mieć wrażenie, że przedstawiając IIaPGW, Wody Polskie mają już święty spokój, zapanuje sielanka i komfort pracy przez te 6 lat, aż do 2027 r. Wody Polskie zaczynają realizować nowy cykl planistyczny od razu od stycznia 2022 r. Perspektywa roku 2027 wydaje się daleka, ale to bynajmniej nie pozwala spać spokojnie, ponieważ jest to szczególny rok w gospodarowaniu wodami. Zmieniają się uwarunkowania, dotyczące stosowania odstępstw, ale co więcej to jest 12 lat po dacie granicznej na osiągnięcie celów środowiskowych. Kończy się okres, w którym można tłumaczyć się, że nie ma kompletu metodyk, że jeszcze nie wszystko jest zrozumiałe, nie wszystkie dane są zbierane czy system jest tworzony itd. Polska miała już taką korespondencję z Komisją Europejską o tworzącym się systemie, podobnie jak inne kraje, i to bardzo bogatą i nadejście ten moment, kiedy KE powie „sprawdzam”. Musimy pamiętać, że plany gospodarowania wodami oraz przedsięwzięcia pro środowiskowe w nich zawarte, są finansowane po części ze środków unijnych, dlatego KE ma prawo powiedzieć „sprawdzam”, chociażby Europejski Trybunał Obrachunkowy, po to, żeby zobaczyć jak pieniądze europejskiego podatnika przekładają się na osiągnięcie celów środowiskowych. Podsumowując ta sielanka jest pozorna. Wody Polskie cieszą się z przygotowania IIaPGW, że można konsultować już dany dokument, ponieważ jest to uwieńczenie 6 letniej pracy, ale nie kończy się rozmyślanie o przyszłości, wręcz przeciwnie, Wody Polskie trochę obawiają się roku 2027 z powodów środowiskowych, uwarunkowań organizacyjnych, czy prawnych.

Czy metodyka wykonywania map zagrożenia powodziowego na terenach miast różniła się od metodyki na obszarach nieurbanizowanych? Zwłaszcza jeżeli model w całości obejmuje miasto?

Pytanie nie jest związane z tematem spotkania. Spotkanie nie dotyczy map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego, a aktualizacji planów zarządzania ryzykiem powodziowego. Metodyka przeglądu i aktualizacji map zagrożenia i ryzyka powodziowego w zakresie sposobu modelowania hydraulicznego opiera się na Rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 4 października 2018 r. w sprawie opracowywania map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego. Zakłada ona, że dla miast wojewódzkich, miast na prawach powiatu oraz innych miast o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys. osób przeprowadza się modelowanie hydrauliczne dwuwymiarowe. Dla pozostałych obszarów przeprowadzane było modelowanie hydrauliczne jednowymiarowe.

„Idąc śladem wielkiego Związku Radzieckiego, przeobrażając przyrodę naszego kraju, budując wielkie zbiorniki, elektrownie, kanały żeglowne i urządzenia melioracyjne - dźwigniemy nasz kraj z wielowiekowego zacofania, rozwiniemy przemysł i rolnictwo, zapewnimy nieustanny wzrost dobrobytu naszego narodu.”

Adrian Czerwiński

Poskramiamy nasze rzeki, 1953

Czy wpisując do aPZRP kaskadę dolnej Wisły – SW Siarzewo, SW Kujawski, SW Grudziądz, SW Chełmno, SW Gniew bazowano jedynie na cytowanym opracowaniu dziedzictwa Związku Radzieckiego i innych jemu podobnych, czy próbowano chociaż zbadać ich (dys)funkcje przeciwpowodziowe i przeanalizować warianty alternatywne mniej sprzeczne z celami środowiskowymi dla jcwp i obszarów chronionych? Jeśli tak, to jakie dane w tym zakresie mogą być udostępnione?

Obecnie jest planowana realizacja stopnia wodnego w lokalizacji Siarzewo, ale jego konstrukcja jest kompletnie inna od tych budowanych w latach pięćdziesiątych ubiegłego wieku. Jest to zupełnie inne rozwiązanie niż konstrukcja stopnia wodnego we Włocławku. Oczywiście były prowadzone szerokie wielokryterialne analizy pod kątem wyboru optymalnego wariantu ochrony przeciwpowodziowej dolnego odcinka Wisły. Przeprowadzona analiza wskazała, że tym wariantem jest kaskada rzeki poprzez budowę progów podpiętrzających stabilizujących poziom wody przy niskich przepływach i gwarantujących odpowiednie głębokości wody dla łodołamaczy. Mają to być stopnie przepływowe wyposażone w jazy o niskim progu, tzw. próg Jambora z zamknięciami segmentowymi z klapą. Taka konstrukcja umożliwia nie tylko sterowanie przepływem i bezpiecznym przepuszczaniem wód powodziowych, ale też umożliwia przepuszczanie rumowiska, czego nie ma na stopniu we Włocławku oraz umożliwia bezpieczne przepuszczenie lodu w okresach powstawania zjawisk lodowych. W pewnych warunkach i zakresach przepływów, segmenty będą mogły być zupełnie podniesione, co sprawi, że rzeka będzie płynęła w sposób niezakłócony, tak, jakby zupełnie stopnia nie było. Podsumowując, konstrukcja planowanego stopnia wodnego w Siarzewie, który ma również dodatkowo zabezpieczać stopień wodny Włocławek oraz w dalszej perspektywie budowy kolejnych stopni, oddziałuje tylko na wody o niskim natężeniu przepływu. Stabilizuje on zwierciadło wody zapewniając odpowiednie głębokości, związane z prowadzeniem zimowej osłony powodziowej. Niskie progi podpiętrzające i pracujące w trybie przepływowym nie zmieniają charakteru rzecznej Wisły i nie ma tu mowy o przekształceniu rzeki w zespół jezior.

Proszę mi przypomnieć, wydaje mi się, że kiedyś widziałem w Internecie taką wizualizację pokazującą zasady funkcjonowania. Czy ten materiał jeszcze jest gdzieś dostępny?

Tak, na stronach Wód Polskich są dwa filmy dotyczące stopnia wodnego Siarzewo. Na podstawie trójwymiarowego modelu wykonano animację i wizualizację stopnia wodnego. Jeden dłuższy film pokazuje rozwiązania techniczne nowego planowanego stopnia wodnego Siarzewo i łącznie z inwestycjami w cofce. Drugi film jest krótszy - pokazuje pracę zamknięć.

Dodam, że opracowanie WWF Polska 2012. „Ocena wpływu zbiornika Włocławek oraz planowanego stopnia i zbiornika w Siarzewie na warunki przepuszczania wielkich wód na podstawie powodzi z maja 2010. Maszynopis. Warszawa.” wykazało brak znaczenia przeciwpowodziowego planowanego stopnia Siarzewo. Według WP planowany stopień Libiąż na Odrze będzie obniżał falę powodziową o całe 8 cm. Wskazuje to, że stopnie żeglugowe nie mają wpływu na obniżenie fali powodziowej, za to znacząco zwiększają ryzyko powodzi zatorowych (vide Włocławek). Do tego dochodzi gigantyczne negatywne oddziaływanie na cele środowiskowe wód i obszarów chronionych.

To jest błędna teza. Na rzekach nizinnych mamy przede wszystkim do czynienia głównie z zagrożeniem powodziowym związanym ze zjawiskami lodowymi w okresie zimowym, czyli powodzi zatorowymi. Działania zapewniające stałe, minimalne głębokości, są właśnie działaniami w zakresie ochrony przeciwpowodziowej (zwanej osłoną zimową), które gwarantują, że łodołamacze będą mogły bezpiecznie pracować, a typ zamknięć przewidziany w zaplanowanych inwestycjach umożliwia bezpiecznie przepuszczanie lodu. Nie jest też prawdą, że inwestycje nie będą miały pozytywnego wpływu na powódź wezbraniową. Zgadzam się z tym, że oddziaływanie stopnia, który nie będzie miał takiego dużego zbiornika retencyjnego jak Włocławek, będzie mniejsze. W pytaniu było przytoczone 8 cm. W 1997 roku w Połańcu zabrakło 4,5 cm do przelania się wody przez betonowe konstrukcje i zalania elektrowni, co w konsekwencji spowodowałoby odcięcie 8 województw (z ówczesnych 49) od prądu. Każde działanie obniżające falę powodziową jest pożądane i wpływa korzystnie na zmniejszenie ryzyka powodziowego. Stopień Wodny Siarzewo, jak i pewnie kolejne stopnie, jeżeli dojdzie do ich realizacji, będą zbliżonej konstrukcji, co ma już odzwierciedlenie we wstępnych dokumentach, takich jak np. studium wykonalności Międzynarodowej Drogi Wodnej E40 i E70. To nie będzie przekształcenie rzeki Wisły w zespół jezior, tylko będzie zachowany charakter rzeczny. Nie będziemy tworzyć olbrzymiej rezerwy powodziowej, chociaż można by było to zrobić, ale jest to pewien kompromis. Nie chcemy przekształcać, przeobrażać tak bardzo środowiska, jak tutaj było przytoczone w tym pierwszym pytaniu.

Czy zbiorniki w zlewni rz. Strzyży są "suche" czy mokre, bezwartościowe pod kątem ochrony ppow? Dlaczego zrezygnowano z alternatyw?

ODPOWIEDŹ UDZIELONA PO SPOTKANIU: Zbiorniki w zlewni rzeki Strzyży nie służą bezpośrednio ochronie przeciwpowodziowej, ale zwiększaniu retencji w zlewni. Dlatego też w zlewni rzeki Strzyży nie proponowano wariantów planistycznych redukujących ryzyko powodziowe (a więc działań realizujących cel 2 aPZRP), z uwagi na brak możliwości realizacji innych działań technicznych. Działania przypisane do obszaru problemowego Strzyża-Gdańsk realizują 1 i 3 cel główny aPZRP.

Dlaczego podczas prac aPZRP nie wykluczono działań wykluczających się? Przedsięwzięcia:

W_DW_36 Ochrona przed wodami powodziowymi dolnego odcinka Wisły od Włocławka do jej ujścia do Zatoki - prace konserwacyjne na obszarze koryta wielkiej wody Dolnej Wisły

W_DW_37 "Ochrona przed wodami powodziowymi dolnego odcinka Wisły od Włocławka do jej ujścia do Zatoki - przebudowa ostróg na rzece Wiśle w km 933-847"

W_DW_38 "Ochrona przed wodami powodziowymi dolnego odcinka Wisły od Włocławka do jej ujścia do Zatoki - przebudowa ostróg na rzece Wiśle w km 847-718"

wyklucza się z budową kaskady Wisły. Czy poważny plan jakim jest aPZRP nie powinien uwzględnić wybór przeanalizowanych inwestycji, a nie być katalogiem przypadkowych przedsięwzięć?

Można odnieść wrażenie, że działania wzajemnie się wykluczają, ale prace konserwacyjne i remontowe są potrzebne w trakcie całego okresu użytkowania obiektów. Wody Polskie są odpowiedzialne zarówno za inwestycje jak i prace konserwacyjne i remontowe. Zanim powstaną zaplanowane inwestycje, nieustannie trzeba przeprowadzać prace konserwacyjne i utrzymywać istniejącą infrastrukturę. Zakładając, że w pytaniu chodzi o planowaną odbudowę i przebudowę ostróg należy zaznaczyć, iż przy realizacji działań inwestycyjnych, nie zakłada się zmiany charakteru rzeki Wisły. W związku z założeniem, że oddziaływanie stopni piętrzących będzie na wybranych odcinkach większe, a na innych mniejsze, nie należy wykluczać niezbędności zabiegów konserwacyjnych. Poza tym termin realizacji kolejnych stopni jest bardzo odległy, a do tego czasu istniejąca infrastruktura musi być utrzymywana, aby można było z niej korzystać i aby była bezpieczna dla lokalnej społeczności. Ostatnie analizy wskazują na potrzebę budowy jeszcze kilku stopni poniżej Włocławka, z których ostatni ma być zlokalizowany w Gniewie. Poniżej Gniewu rzeka Wisła wymaga i będzie wymagała ciągłych prac konserwacyjnych i remontowych i w pierwszej kolejności planuje się tam wspomniane działania. Zanim powstaną kolejne stopnie, muszą być stworzone warunki, gwarantujące bezpieczeństwo, w tym powodziowe jak np. zapewnienie odpowiednich głębokości wody dla lodołamaczy. W związku z tym, prace utrzymaniowe muszą być prowadzone i są one powiązane z planowanymi inwestycjami. Podsumowując, działania są ze sobą powiązane i nie identyfikuje się w tym obszarze sprzeczności.

Zawarte w aPZRP działania dedykowane są obszarom problemowym. Jakiej Plan da podstawy do działań na innych obszarach, nieproblemowych ale istotnych z punktu widzenia potrzeb i interesów lokalnych? Jakiej formalne podstawy dla np. dla wprowadzania ograniczeń lub nakazów do dokumentów planistycznych?

ODPOWIEDŹ UDZIELONA PO SPOTKANIU: Obszary problemowe były wyznaczone na podstawie analizy rozkładu ryzyka powodziowego. Wskazane zostały dla terenów, w których poziom zintegrowanego ryzyka powodziowego był wysoki lub bardzo wysoki lub na wniosek PGW WP. Poza obszarami problemowymi w dokumencie planu zaproponowane zostały tzw. działania horyzontalne dla całego obszaru dorzecza obejmujące m.in. Analizy skuteczności systemu zarządzania ryzykiem powodziowym, Inicjowanie programów edukacyjnych dla różnych odbiorców, Rozwój krajowego systemu prognoz, monitoringu i ostrzeżeń czy Doskonalenie planów zarządzania kryzysowego. Ponadto, na ostatecznej liście działań planu znajduje się szereg działań realizujących cele 1 i 3 aPZRP, które dotyczą także miejsc poza obszarami problemowymi, m.in. działania polegające na odbudowie urządzeń ochrony przeciwpowodziowej, działania utrzymaniowe czy retencyjne.

Wnioski wysnute w obszarze problemowym rzeki Strzyży są moim zdaniem powierzchowne, może to efekt objęcia modelem jedynie części odcinka potoku.

ODPOWIEDŹ UDZIELONA PO SPOTKANIU: Możliwość sformułowania wariantów planistycznych, a więc zaproponowania działań redukujących ryzyko powodziowe w obszarze problemowym Strzyża-Gdańsk była przedmiotem analiz i konsultacji z RZGW w Gdańsku oraz Zarządem Zlewni w Gdańsku. Stwierdzono brak możliwości realizacji działań technicznych we wspomnianym obszarze problemowym. Odnośnie natomiast objęcia modelem części odcinka potoku, zakres modelowania hydraulicznego w aMZPiMRP, a więc także zakres opracowania map wynikał z zakresu aktualizacji wstępnej oceny ryzyka powodziowego (aWORP). W modelu hydrologicznym uwzględniona jest powierzchnia całej zlewni, więc nawet jeśli model hydrauliczny obejmuje tylko odcinek rzeki to dane wejściowe, a więc hydrologiczne warunki brzegowe uwzględniają dopływ z całej zlewni, również powyżej zakresu modelu wynikającego z aWORP.

Szczególnie w kontekście wspomnianego w pierwszej części spotkania braku ciągłości, równocześnie z działaniami naprawczymi są prowadzone przygotowania do przeprowadzenia inwestycji charakteryzujących się wysoką presją na środowisko, czyli budowy stopni wodnych na Wiśle: Chełmno, Gniew, Grudziądz, Solec Kujawski oraz przede wszystkim stopnia wodnego w Siarzewie (poniżej Włocławka). Jak oceniają Państwo w związku z tym ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych?

ODPOWIEDŹ UDZIELONA PO SPOTKANIU: W ramach aPZRP przewiduje się przygotowanie dokumentacji technicznej dla budowy stopni wodnych na rzece Wiśle (Chełmno, Gniew, Grudziądz, Solec Kujawski) wraz z uzyskaniem niezbędnych decyzji administracyjnych zezwalających na realizację tych inwestycji. Budowa stopni wodnych ma na celu w szczególności: sterowanie przepływem wód rzeki Wisły celem ochrony przed powodzią, poprawę warunków żeglugowych rzeki Wisły, przywrócenie poziomów wód gruntowych i zapobieganie przesuszaniu gruntów (ochrona przed suszą, retencja wodna), powstrzymanie procesów erozyjnych w korycie rzeki Wisły, produkcję energii elektrycznej. Dla inwestycji polegających na budowie stopni wodnych niezbędne jest uzyskanie decyzji o

Projekt: Przegląd i aktualizacja planów zarządzania ryzykiem powodziowym
Nr projektu: POIS.02.01.00-00-0001/19

środowiskowych uwarunkowaniach. Dopiero na tym etapie działanie będzie konsultowane z odpowiednimi instytucjami w zakresie ochrony środowiska i podjęta zostanie decyzja w zakresie realizacji inwestycji.

Działanie polecające na budowie stopnia wodnego w Siarzewie to działanie zaplanowane do realizacji w I cyklu Planów zarządzania ryzykiem powodziowym. Działanie to ujęte zostało na ostatecznej liście działań aPZRP bez konieczności przeprowadzania analizy jego efektywności ekonomicznej. Nadmienić należy, że dla działania wydana została decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, w której określono m.in. działania minimalizujące, czyli mające na celu ograniczenie do minimum lub wykluczenie potencjalnie negatywnego oddziaływania, które może zaistnieć na skutek realizacji przedsięwzięcia. W procesie oceny oddziaływania na środowisko oceniana była m.in. rzeczywista skala ingerencji w środowisko w związku z realizacją przedsięwzięcia, zasięg oddziaływania a także przeprowadzona została ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych.